

Guia de lectura

Les aventures de
DIÀNIA

Francesc Gisbert

Il·lustracions: **Javier Lacasta Llàcer**

Guia de lectura: **María José Tárrega**

ISBN: 978-84-18762-16-1

Andana
editorial
www.andana.net

Guia de lectura

A Andana Editorial hem preparat una sèrie de propostes per a ampliar i millorar l'experiència lectora de *Les aventures de Diània*. La guia està pensada perquè es pugui aplicar a les aules, als clubs de lectura o a la lectura individual.

Recomanem l'acompanyament lector com a tècnica activa per a fomentar la lectura i la comprensió lectora. Seria convenient dedicar un temps de lectura setmanal a classe. Es pot llegir en veu alta, o bé en silenci, cadascú al seu ritme. Passat un temps, quan es detecte que l'atenció decau, és el moment de fer algunes preguntes de comprensió sobre el fragment que estan llegint. Es pot iniciar una conversa que ajudarà els qui no han entès alguna escena i alhora permetrà valorar el nivell de comprensió general de la classe, saber qui està realment llegint i qui ho fa veure... És convenient fer les preguntes orals, encara que també es poden respondre per escrit.

Les sessions de lectura acompanyada canvien la classe tradicional per moments més distesos que fan que llegir es pugui percebre com una activitat relaxada, agradable i satisfactòria. A més permet fer-los el seguiment del procés de lectura sense haver de passar per una prova escrita tipus examen, que es pot eliminar o canviar per altres activitats més dinàmiques, com ara crear una història breu amb un dels personatges del llibre, canviar-li el final, escriure'n una continuació...

Propostes orientatives:

1. **Abans de la lectura:** propostes per a analitzar la informació que aporten els paratextos (imatge de la coberta, biografies dels autors, sinopsi...).
2. **Durant la lectura o lectura acompanyada:** preguntes sobre passatges o escenes concretes del llibre, que ajuden a la comprensió o que inciten a la reflexió.
3. **Després de la lectura (Conversa literària/Club de lectura):** preguntes genèriques o més específiques que inciten a la conversa i la reflexió sobre aspectes rellevants de l'obra i com relacionar-los amb temes d'interès dels lectors.
4. **Prova de lectura:** 10 preguntes de resposta breu per a valorar de forma individual la comprensió de la lectura.
(Pots descarregar-la a <https://www.andanaeducacio.info/>)

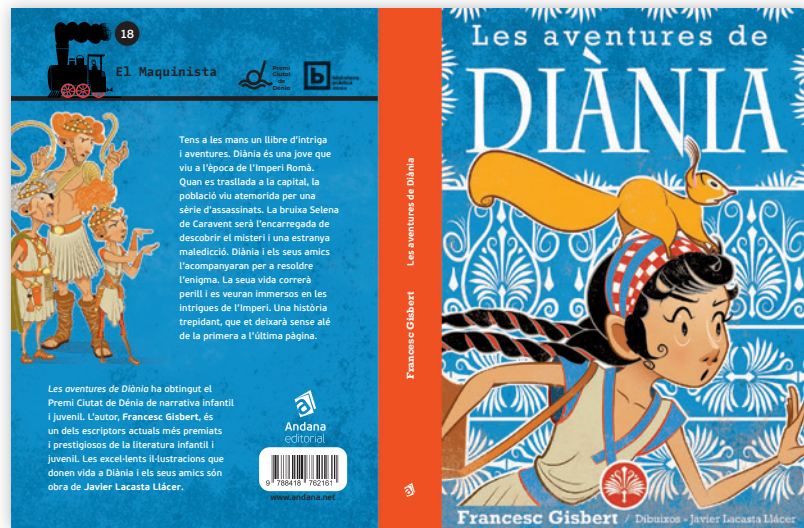

1 ABANS DE LA LECTURA (creació d'expectatives)

▸ Coberta

La coberta és un element essencial del llibre, és la porta d'entrada al text que conté. A més de tindre una imatge atractiva, que cree interès, que incite a voler llegir el llibre, a saber què s'hi conta, la coberta ha de fer referència (encara que siga només insinuada) al tipus de relat hi trobarem.

▸ Sense obrir el llibre ni llegir la sinopsi (el text de la contracoberta), fixa't en la imatge de la coberta de *Les aventures de Diània*. És una il·lustració de Javier Lacasta Llácer.

- A partir de la il·lustració de la coberta i del títol, de què creus que tracta *Les aventures de Diània*?

.....

- Si ens fixem en les il·lustracions de la coberta, qui penseu que podria ser el personatge protagonista?
Una jove, Diània.

- Penses que l'esquirol forma part fonamental en la història?

.....

- Fixa't en la cara dels dos protagonistes de la coberta. Digues un adjectiu que descriu les aventures que els esperen.

.....

- Ara descriu els dos personatges i posa nom a l'esquirol.

.....

.....

.....

.....

► Sinopsi

Ara sí, ha arribat el moment de llegir la sinopsi, el text que hi ha a la contracoberta i que resumeix el llibre, sense revelar detalls importants ni explicar el final.

- Coincideix amb el que la imatge de la coberta t'havia fet pensar què seria el tema de *Les aventures de Diània*?
- En la sinopsi descriu el llibre amb diferents adjectius. S'assemblen als que tu has posat?

► Autor

- *Les aventures de Diània* és un llibre de Francesc Gisbert, un dels escriptors valencians més coneguts actualment. El coneixies? Has llegit algun dels seus altres llibres seus, per exemple *La Maria no té por* o *Una família de por*?
- Busqueu informació sobre Francesc Gisbert i la seua obra; i feu-ne una ressenya biogràfica breu, d'unes deu línies.

2 DURANT LA LECTURA (lectura acompanyada)

Capítol 1 Camins de Roma

1. Digues alguns llocs que hi ha més enllà dels límits de Roma?

.....

2. A quin port arriba la protagonista a Roma?

.....

3. Per a què envien Diània a Roma els seus pares?

.....

4. On va nèixer Diània?

.....

5. A quina província pertany Diànum?

.....

6. Qui és l'únic habitant de la muntanya que hi ha prop de Diànum?

.....

7. Com curava la dona a la gent?

.....

.....

8. Què va dir la Dona que tenia Diània? Què significa?

.....

.....

9. Quin incident va tindre Diània amb un llop quan era menuda?

.....

.....

.....

10. Quin és el destí de Diània segons la Dona de la cova?

.....

11. Localitza al mapa els pobles que apareixen al capítol: Diànum, Ilici, Saetabis, València, Saguntum i digues quin nom tenen en l'actualitat.

.....

Capítol 2 La dama de gris

1. Com es diu el vaixell en què arriba al port d'Òstia?
.....

2. Quina criatura vigila l'entrada de forasters al port?
.....

3. A quins ports del Mare Nostrum havien fet escala?
.....

4. Com es diu realment l'esquirol?
.....

5. Qui va evitar que el mariner colpejara a Diània?
.....

6. Com es descriu a la dama?
.....
.....

7. On li va dir la dama gris què anara a buscar-la?
.....

8. Qui era realment la dama gris?
.....

9. Digues què volen dir les següents expressions que ha utilitzat l'autor en els dos primers capítols:

– caterva d'anys (pàg 10):

.....

– girar cua (pàg 11):

.....

– cau d'orella (pàg 14):

.....

– no alçar un pam de terra (pàg. 15):

.....

– encés en flama (pàg 16):

.....

– Parla poc i entre els savis tindràs lloc (pàg 14):

.....

Capítol 3 De com fugint, trobem

1. Per quina via caminà fins a Roma?

.....

2. On estava el mercat d'animals?

.....

3. Quina llengua parlaven els ciutadans?

.....
.....

4. Davant quin temple es posa dins d'una font per refrescar-se?

.....

5. Els guàrdies li pregunten a Diània per una marca. A què es refereixen?

.....
.....

6. Fixa't en la il·lustració de la pàgina 27. Ja l'hem vista abans. La reconeixes? Què els passa a Diània i a Uri?

.....
.....

7. On acaba Diània?

.....

8. Amb què es topeta cara a cara en el circ?

.....

Capítol 4 La Companyia Meravelles

1. Quina escena es troba Diània en l'arena?

.....
.....

2. Què li passa realment al lleó?

.....
.....

3. Com es diu el lleó?

.....

4. Com es diuen els membres de la Companyia Meravelles?

.....

5. Com descriu Diània a Lídia.

.....

6. Quants soldats apareixen en l'arena per detindre a Diània?

.....

7. Quina idea té el vellet per evitar que s'emporten Diània a les masmorres?

.....
.....

8. Amb quina heroïna compara Gregàlius a Lídia?

.....

9. Què llança Lídia a un dels guàrdies?

.....

10. Qui li va regalar la vara a Gregàlius?

.....

11. Com va acabar finalment el combat?

.....
.....

Treballem el projecte: Investiga com era un circ romà i descriu-lo. També pots dibuixar-lo i posar els noms de cada part.

Capítol 5 Flàvia Tiberiades

1. Com es descriu a Flàvia Tiberiades?

.....
.....

2. Quina estàtua hi ha a l'entrada de la casa?

.....

3. Per què diu Diània que l'han enviat els seus pares?

.....
.....

4. Qui havia enviat una nota a Flàvia? De quina altra manera l'anomenen al llibre?

.....

5. Per què diu Flàvia que Diània s'ha convertit en la seua esclava?

.....
.....

6. Per a què diu Flàvia que ha anat Selena a Roma?

.....

Vocabulari a treballar:

- filaven (pàg. 22):

- bocaterrosa (pàg. 23):

- cul de sac (pàg. 27):

- escurabutxaques (pàg. 31):

- bocabadats (pàg. 35):

- escanyolida (pàg. 35):

- flabiol (pàg. 37):

- xino-xano (pàg. 41):

-

-

Treballem el projecte: Com era la domus romana? Investiga com eren . Després dibuixa'n una i posa els noms de cadascuna de les parts.

Capítol 6

L'agror i el dolor, com més prompte millor

1. En aquest capítol s'anomenen molts aliments, ves apuntant-los i en acabar farem una activitat.

.....
.....

2. Quina expressió utilitza Secunda per dir que Diània menja molt?

.....

3. Com es descriu a Elies i Enoc?

.....

4. On havien nascut?

.....

5. Quina paraula no agrada a la senyora que utilitzen?

.....

6. Quines paraules s'estima més que utilitzen?

.....

7. Com reconeixia la llei als esclaus en lloc de persones?

.....

8. Com li deien realment a Blanca abans de canviar-li el nom?

.....

9. Per què li va posar Blanca?

.....

F	M	Z	P	A	S	T	I	S	A	Q
E	M	B	O	T	I	T	N	P	E	F
A	T	G	L	I	O	F	N	G	F	O
G	B	A	L	R	Y	R	I	A	O	R
G	T	L	A	P	R	U	N	A	L	M
O	V	E	S	A	B	I	F	H	I	A
L	M	T	T	I	O	T	U	A	V	T
M	C	A	R	A	B	A	S	S	A	G
H	L	L	E	T	H	N	I	M	O	E
O	U	D	S	D	A	O	O	L	C	E

10. Havia nascut Secunda a Roma?

.....
.....

11. Per què es diu Secunda?

.....

12. Per què es va despertar Diània de sobte?

.....
.....
.....

13. Busca en el encreuat les paraules que has apuntades.

Capítol 7 La bruixa del vent

1. Què és el Viminal?

.....

2. Quin arc es troben de camí a l'hostal?

.....

3. Què commemora?

.....

.....

4. Qui va ser Cleòpatra?

.....

5. Com estaven decorades les parets de l'hostal d'Hespèrides?

.....

.....

6. Qui s'allotjava en aquell hostal?

.....

7. On anaren Diània i Selena?

.....

8. Què vol dir «la llavor»?

.....

.....

9. Com sap Selena que Diània vivia a la muntanya?

.....

.....

.....

10. Qui va ser la mestra de Selena?

.....

.....

11. Com li diuen també a Selena?

.....

.....

Capítol 8 El misteri del temple de Vesta

1. De què és deessa Vesta?

.....

2. Qui va portar el foc sagrat que hi ha al temple de Vesta?

.....

3. Com descriuen a Àulia, la Vestal Màxima?

.....
.....

4. Qui li va dir a Selena que anara a Roma?

.....

5. Què és el que ha desaparegut del temple de Vesta?

.....

6. Quan es va produir la desaparició de l'esfinx?

.....

7. Què porta l'esfinx desapareguda al front?

.....

8. Conta la llegenda de l'esfinx.

.....
.....
.....
.....
.....

9. De què s'adona Selena quan mira a terra?

.....

10. Què van moure?

.....

11. Què hi van trobar davall la pedra?

.....

12. Per què estava amagada allí?

.....

13. Quins eren els déus més importants a Roma? Tracta de relacionar ara cada imatge amb el déu o deessa corresponent segons el que diu el llibre.

.....
.....

Capítol 9 El monstre nocturn

1. Quins càrrecs té Sextus Graco Noctua?
.....
2. On havia sigut assassinat el senador ?
.....
3. Quins tipus de govern s'esmenten a la pàgina 69?
.....
4. Per què és misteriosa la mort d'Escipió?
.....
.....
5. Qui els esperava a la porta de la vil·la Andrònica?
.....
6. De quina raça són els gossos que vigilen la vil·la?
.....
7. Què va veure el jardiner la nit de l'assassinat?
.....
.....
8. D'on és l'esclau que vigilava la porta de l'habitació?
.....
9. Què hi havia amagat entre les pintures de les parets?
.....
10. Què va trobar Selena a l'entrada del passadís?
.....
11. De quin animal és la ploma?
.....
12. Com pensa Selena que van matar al senador?
.....

Vocabulari a treballar:

- basques (pàg. 46):
- a trenc d'alba (pàg. 47):
- apaivagar (pàg. 64):
- escorcollar (pàg. 68):
- atabalar-se (pàg. 71):
- trencadís (pàg. 75):
- escanyar (pàg.79):

Capítol 10 La maledicció de l'esfinx

1. Quants noms tenen els romans? Quins?

.....
.....

2. Podries equiparar-los als nostres. Com?
En el llibre posa l'exemple de Sextus Graco Noctua.

.....
.....

3. On vivia el marit de Flàvia? A quin país actual es refereix?

.....

4. On volen enviar l'esfinx?

.....

5. Per què l'envien de nou allí?

.....

6. Què diu que és Egipte per a Roma? Per què?

.....
.....

7. Qui té l'escarabat daurat?

.....

8. Quin volcà es troba prop de Pompeia?

.....

9. Per què ha d'acompanyar Selena a l'esfinx i l'escarabat fins a Alexandria?

.....
.....

10. En quina galera li proposa Graco fer el viatge?

.....

11. Per què Selena no vol anar en aquella galera?

.....
.....

12. Qui proposa Diània que els acompanye?

.....

Capítol 11 Proa a Pompeia

1. Com és la nau que finalment lloga Selena per fer el viatge?

.....
.....

2. Quant de temps diuen que dura el viatge?

.....

3. Qui és el que pitjor ho va passar al viatge? Per què?

.....

4. Què comença a ensenyar Selena a Diània, que és fonamental per a tots i que vosaltres feu cada dia?

.....

5. Quina és la pitjor esclavitud segons Selena?

.....

6. Esteu d'acord amb ella? Per què penseu que ho diu?

.....

7. Qui vol aprendre, també?

.....

8. On atraca l'Alcíone?

.....

9. Què s'adonen que els ha perseguit des de Roma?

.....

10. Per què pensa Selena que els ha perseguit?

.....

Capítol 12 L'escarabat daurat

1. Què és un *macellum*?
.....
 2. Per quin motiu van traure l'escarabat del temple?
.....
 3. Què va passar amb l'escarabat?
.....
 4. Quins llocs es veuen des de la vila Appicola?
.....
 5. Quina escena es troben quan arriben a la vil·la?
.....
 6. Per què diu Lívia que és important el pou?
.....
.....
 7. Des de quan diu que s'ha assecat?
.....
 8. A canvi de què s'ofereix Selena trobar aigua?
.....
 9. Per què pensa Selena que Lívia ha mentit en la desaparició de l'escarabat?
.....
 10. Com troba Selena el primer pou d'aigua?
.....
.....
 11. Què cantava Selena mentre buscava l'aigua?
.....
 12. Com va saber realment on hi havia aigua?
.....
.....
 13. Qui va entregar l'escarabat daurat a Selena i Diània?
.....
 14. Què li ordena que faci Selena a Diània?
.....
- Treballem el projecte:** Investiga per què es coneguda la ciutat de Pompeia i què va ocórrer allí?

Capítol 13
La fugida

1. Quin era el nou destí de l'Alcióne?

.....

2. Com enganyen a la galera Lupa Mari?

.....
.....
.....
.....

3. A quina cala van desembarcar en arribar a Herculà?

.....

4. Per què penses que es deia així?

.....
.....

5. Qui els conta que havien detingut a Selena?

.....

6. Qui era finalment el vellet?

.....

Capítol 14

La fi d'una història, el començament d'una altra

1. Quina navegació utilitzen per evitar el Lupa Mari?

.....
.....
.....

2. Per què estaven enemistats finalment Lívia i Graco?

.....
.....

3. Què diu Selena que acostumen a regalar-se els amants?

.....

4. Qui era l'amant de Lívia?

.....

5. Com es va adonar que el prefecte estava enamorat de Lívia?

.....
.....
.....

6. Quina explicació màgica els dona de com va fugir de la presó?

.....

7. Quina és l'explicació real?

.....
.....

8. Què ocorre quan projecta l'escarabat sobre l'esfinx?

.....

9. Què poden voler dir els dibuixos?

.....

Epíleg

1. Finalment, en què s'ha convertit el misteri de l'esfinx?

.....

2. Com poden trobar el tresor?

.....

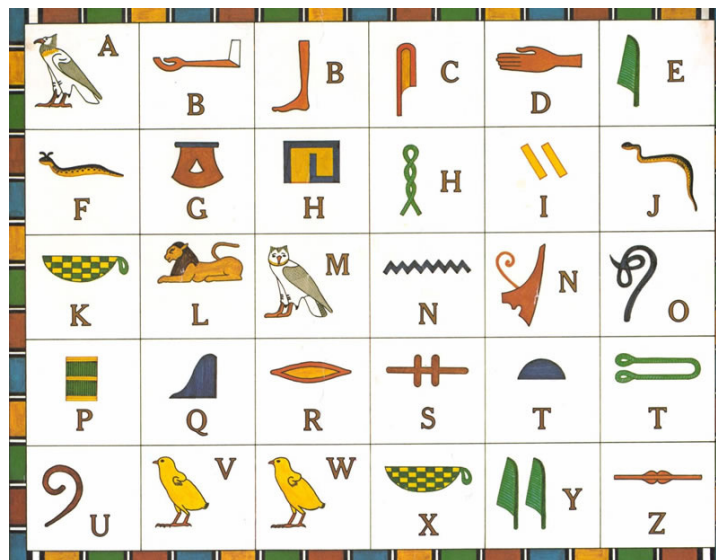
3 DESPRÉS DE LA LECTURA

1. Amb quin dels personatges de la història t'identifiques més? Explica per què.
2. Què penses que volia realment aconseguir Graco amb les mentides i la persecució a Diània i la resta?
3. T'ha agradat el final de la història? Per què?
4. Inventa't un final alternatiu.
5. Contrasta les expectatives que t'havies creat abans de començar a llegir amb el què ha passat finalment. T'imaginaves que la història es desenvoluparia així?
6. El llibre acaba amb un «això són altres històries». Penses que hi haurà més aventures de Diània?
7. A quins llocs t'agradaria viatjar ara amb ella?

4 PROJECTES A PARTIR DE LA LECTURA

► Fem un jeroglífic?

Al final del llibre es descobreix que a l'esfinx hi ha diversos jeroglífics que contenen un missatge secret, que no es revela en la història. Què penseu que diu el missatge? Useu els símbols que teniu a continuació per inventar-vos un missatge. Trebal·leu en grups i intercanvieu-vos els jeroglífics per desxifrar quin és el missatge dels altres grups.

Per practicar, cadascú de vosaltres pot fer un jeroglífic amb el seu nom. També podeu crear el vostre propi codi d'imatges.

► Fem un joc de l'oca del viatge de Diània?

Sembla que l'origen del joc de l'oca també és un viatge, el pelegrinatge a Santiago de Compostel·la. Com que la majoria dels pelegrins no sabien llegir, el tauler era un codi secret que feia de guia i els dibuixos mostraven les granges on reposar, els rius per travessar, les poblacions per on passar, els ponts, els obstacles i els perills en la ruta nord del camí de Sant Jaume.

Ara nosaltres farem el nostre joc a partir del viatge que fa Diània.

1. En una cartolina gran dibuixarem el tauler de l'oca. Podeu fer-li la forma que vulgueu, per exemple, una D de Diània. Al llarg del recorregut, a banda de les oques (podríeu canviar l'oca per un esquirol, com Uri), els ponts, el pou, la presó i la mort, posarem els llocs on Diània viu les aventures.

2. El nostre tauler tindrà 18 caselles, com a mínim, distribuïdes així:

Eixida	6. Circ romà	12. Pou
1. Dénia	7. Oca	13. Oca
2. Òstia	8. Domus romana	14. Pompeia
3. Oca	9. Pont	15. La mort
4. Roma	10. Piràmide social romana	16. Herculà
5. Pont	11. Temple romà	Arribada

3. A cada casella heu de posar una imatge (o fer un dibuix) que faci referència als elements de la llista del punt anterior.

4. Regles del joc.

Es juga en grups de quatre. Cada jugador tria una fitxa d'un color diferent, la col·loca a la casella d'eixida i per torns tots llancen el dau. Comença qui obtinga el número més alt. La fitxa avança segons el número que indique el dau.

- Si cau en una casella de l'oca, avança fins la casella següent i torna a tirar.
- Si cau en el primer pont avança fins el segon. Si cau en el segon, torna fins al primer. En els dos casos torna a tirar.
- Si cau en el pou, perd un torn.
- Si cau en la mort, torna a la casella d'eixida.
- Si cau en qualsevol de les altres caselles, per poder avançar, ha d'explicar on està. Si respon correctament podrà tornar a tirar. Si no, passa el torn al següent jugador.
- Guanya el primer que arribe a la casella d'arribada.